

Miljøverndepartementet
Avdeling for naturforvaltning
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Høringsuttalelse – Endringer i rovviltforskriften

Vi viser til departementets høringsbrev av 3.1.2012.

Bakgrunn

Miljøverndepartementet har sendt forslag til endringer i forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) på høring. Bakgrunnen for forslaget er rovviltforliket (representantforslag 163 S (2010-2011)) som ble inngått av Stortinget den 16.6.2011. Her ble det bestemt at bestandsmålet for yngling av bjørn skulle reduseres fra 15 til 13 årlige ynglinger, samt at det ble fastsatt endrede regler når det gjelder forvaltningsmyndigheten for bjørn. I høringsbrevet gjennomgår Miljøverndepartementet bjørnens arealbehov, bestandssituasjon og bestandsutvikling. Det vises til at det i 2010, ved hjelp av DNA-innsamling, ble registrert 166 ulike bjørnindivider i Norge (53 binner og 113 hannbjørn). På bakgrunn av beregningsmetoden, som det skandinaviske bjørneprosjektet har utviklet, ble det i 2010 estimert at det hadde skjedd 6,2 ynglinger av bjørn i Norge (region 5: 1,3, region 6: 2,3, region 7: 0,1 og region 8: 2,4).

Miljøverndepartementet foreslår i sitt høringsdokument at reduksjonen av to årlige ynglinger i det nasjonale bestandsmålet for bjørn, skjer ved å redusere det regionale målet i region 7 og 8 med én yngling i hver region.

Departementet slår fast at bjørneskadene på beitedyr varierer mye både mellom år og områder, og at hoveddelen av bjørneskadene skjer på sau. Med bakgrunn i bjørnens spredningsbiologi, der økningen i binneutbredelsen skjer langsomt og er nært knyttet til utbredelsen i våre naboland, vil det ta relativt lang tid å nå det nasjonale bestandsmålet for bjørn i Norge. Departementet viser til beregninger utført i regi av det skandinaviske bjørneprosjektet som sier at det vil ta klart lengst tid å nå bestandsmålene i regionene 7 og 8. Departementet legger vesentlig vekt på hvor lang tid det vil gå før de fire regionene når sine mål.

Av de regionene med bestandsmål for bjørn, blir det dokumentert og erstattet klart flest bjørnedrept sau i region 5 og 6. Hoveddelen av skadene er ikke koblet opp mot binner med unger i yngleområdene, men skyldes streifende hannbjørn utenfor disse områdene. Departementet argumenterer derfor med at effekten ved å redusere bestandsmålene i de regionene med størst skadeomfang vil være svært usikker.

Departementet viser også til rovviltforliket, der det er slått fast at produksjon av sau og annen produksjon basert på utmarksbeite i prioriterte rovviltområder skal tilpasses gjennom forebyggende tiltak og omstilling med utgangspunkt i forekomsten av rovvilt.

Fylkesmannens uttalelse

Bestanden av bjørn i fylket henger tett sammen med den svenske bestanden. Områdene med binner i Hedmark er hovedsakelig knyttet til østlige deler av Trysil kommune. Forvaltningsplanen for rovvilt i Hedmark definerer dette området som et viktig område for å nå bestandsmålsettingene for rovvilt. Her er det iverksatt tunge forebyggende tiltak som vil virke både mot ulv og bjørn.

Det er streifende hannbjørn utenfor disse prioriterte yngleområder for bjørn som utgjør trusselen for tamrein og sau på utmarksbeite i Hedmark. De senere årene har tapene av sau på utmarksbeite ligget rundt 9 %, mens normaltapene i regionen tidligere lå mellom 2 og 4 %. Det er viktig av hensyn til den todelte målsettingen å redusere tap av husdyr og tamrein, og i rovviltforliket er det vedtatt en rekke virkemidler for å redusere skadeomfanget til bjørn, blant annet økt uttak av hannbjørner i viktige beiteområder.

Bjørnebestanden i deler av Hedmark utgjør en svært liten andel av den totale bjørnebestanden som finnes i nabolänene i Sverige, og det er denne bestanden som i hovedsak avgjør antall streifende bjørner i Hedmark. I Hedmark er det ut fra DNA-prøver påvist 48 bjørner (10 binner) i 2010, mens i Dalarna er det beregnet en populasjon på ca. 286 bjørner (2008), hvorav omtrent halvparten er binner.

En reduksjon i antall ynglinger vil innebære et politisk mål om en lavere totalbestand av bjørn i Hedmark, jf. rovviltforliket pkt. 3.1. Her heter det bl.a. at antall hannbjørner ikke skal overstige 1,5 antall binner, men *”dog ikke slik at uttak av hannbjørner tas innenfor binneområdene.”* Antall binner skal ikke overstige 6,5 pr yngling. I 2010 ble 25 av de totalt 48 identifiserte bjørnene i Hedmark påvist i Trysil kommune, og 23 av dem utelukkende i Trysil. Likeledes ble det registrert 8 ulike individer i Engerdal, hvorav 4 kun var påvist der. Av de 48 identifiserte bjørnene ble 11 påvist en eller flere ganger vest for Glomma.

Region 5 er den eneste forvaltningsregionen som har bestandsmål for kongeørn og alle de fire store rovpattedyrene. Belastningen og konfliktnivået tilknyttet rovvilt er derfor høy i regionen. Å redusere det regionale bestandsmålet for bjørn med én yngling i region 5 vil i liten grad redusere antall streifende hannbjørner i viktige beiteområder.

Konklusjon

For å oppnå de nasjonale politiske målsettinger og følge opp internasjonale forpliktelser om å sikre overlevelsen til alle de store rovviltartene i norsk natur, jf. også rovviltforliket, anser vi at det er en forutsetning å ha også en viss bestand av bjørn i Sør-Norge. Det er bare i Hedmark det er mulig å oppnå yngling av bjørn i Sør-Norge. Ut fra tettheten av bjørn og antall binner i grenseområdene i Dalarna, vil bestandsmålet i Hedmark kunne nås uten en økning i Hedmarks bjørnebestand.

Konflikten knytter seg i hovedsak til streifende hannbjørner vest for Glomma. Bjørn er, sammen med jerv, den arten som forårsaker størst tap av husdyr på utmarksbeite. Hedmark har en høy belastning med hensyn til rovviltskader generelt, og det er krevende å gjennomføre den todelte målsettingen.

Ut fra en totalvurdering hadde det vært ønskelig at vi hadde fått en reduksjon av antall ynglinger av bjørn i Hedmark. Vi viser for øvrig til uttalelsen fra Rovviltnemnda i Hedmark.

Med hilsen

Anne Kathrine Fossum e. f.
ass. fylkesmann

Kristine Schneede
ass. miljøverndirektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes ut uten signatur.